

בבית המשפט העליון

בש"פ 1288/19

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת (השופט ז' הווארי, סג"נ) מיום 29.1.2018 במ"ת 53437-12-18

תאריך הישיבה: כ"ג באדר א התשע"ט (28.02.19)

בשם העורר: עו"ד רימונה שלג; עו"ד דיקלה ויסוצקי

בשם המשיבה: עו"ד עילית מידן

החלטה

לפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט ז' הווארי, סג"נ) מיום 29.1.2018 במ"ת 53437-12-18, במסגרתה הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

הרקע לערר

1. ביום 24.12.2018 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירה של מעשה מגונה בקטינה בת משפחה ללא הסכמתה, תוך שימוש בכח. על פי עובדות כתב האישום, העורר ביצע עבירת מין בבתו, קטינה ילידת שנת 2002 (להלן: המתלוננת), עת הגיעה לבלות עמו את סוף השבוע. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

2. במהלך הדיון שהתקיים ביום 3.1.2019 הסכימה באת-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה וכן לקיומה של עילת מעצר בעניינו של העורר. בהמשך לכך, הורה בית

המשפט על עריכת תסקיר מעצר. ביום 21.1.2019 הוגש התסקיר במסגרתו נבחנה חלופת מעצר תחת פיקוח גרושתו ושתי אחיותיו של העורר. בתסקיר צוין כי לעורר עבר פלילי קודם, הכולל בין היתר עבירות של אלימות במשפחה כלפי בת זוג ועבירות תעבורה בגינן ישב תקופות ממושכות במאסר. התסקיר התבסס בחלקו על חוות דעת נפשית בעניינו של העורר, לפיה אובחן כבעל הפרעת אישיות אנטי סוציאלית והפרעות הסתגלות. כן צוין כי על פי אַם המתלוננת, העורר מהווה סכנה ממשית לאנשים בסביבתו, והמתלוננת שרויה כיום במצב נפשי קשה בעקבות האירוע. לאור האמור, העריך שירות המבחן כי לא ניתן לשלול סיכון פוטנציאלי להישנות התנהגות דומה של העורר בעתיד. באשר לחלופת המעצר, צוין כי אין בכוחן של המפקחות המוצעות לעמוד בדרישות התפקיד, וכי הקרבה הגיאוגרפית של החלופה המוצעת למקום לימודיה של המתלוננת ולמגוריה בסופי שבוע לא תבטיח ביטחון אישי ונפשי עבורה. לאור כל זאת, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה על שחרורו של העורר לחלופת מעצר.

3. ביום 28.1.2019 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי. במסגרת הדיון הציע העורר חלופת מעצר נוספת, בבית אחותו בעיר טבריה ותחת פיקוחה הבלעדי. עוד טען העורר כי ניתן לבחון את אפשרות השמתו במעצר בפיקוח אלקטרוני באותו המקום ובפיקוחם של אותם ערבים שהוצעו כערבים לקיום חלופת המעצר, שיהיה בו כדי לאיין כל מסוכנות העולה ממנו.

4. ביום 29.1.2019 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט ציין את חומרת המעשים המיוחסים לעורר ואת המסוכנות הטבועה בעבירות מין. עוד הדגיש כי העורר הודה בקיומן של ראיות לכאורה, ואת החשש האינהרנטי לשיבוש הליכי משפט בעבירות מין במשפחה. בית המשפט קבע כי גם אילו היה מוכן לשקול את האפשרות של שחרור העורר לחלופת מעצר, החלופה שהוצעה אינה ראויה בשל קרבתה לסביבתה של המתלוננת ובשל אי-התאמתה של המפקחת המוצעת. עוד נקבע כי לאור העובדה שלא הוצגו מקום מתאים ומפקחים ראויים, אין מקום לבחון את אפשרות מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני. מכאן הערר שלפני.

טענות הצדדים

5. לטענת העורר, עצם העובדה שהוא הופנה לקבלת תסקיר מעצר מצביעה על כך שאין מדובר במקרה שבו שום חלופה לא תסכון. זאת ועוד, הקביעה בתסקיר המעצר כי קיים סיכון מצדו להישנות המעשים, נשענה על העובדה שהוא מכחיש את ביצועם וזאת באופן הפוגע בחזקת החפות. שגה בית המשפט בכך שנתן משקל מרכזי לעבירה

המיוחסת לו ולהסכמתו לראיות לכאורה, וזאת מבלי שהתייחס די הצורך לנסיבות הספציפיות של המקרה, לרבות מצבו הנפשי במעצר. לדבריו, מכלול השיקולים מוליך למסקנה כי חלופת המעצר שהוצעה מתאימה בנסיבות העניין, ובניגוד לנאמר דווקא הקרבה המשפחתית בינו לבין המפקחת תסייע במקרה זה ליצירת פיקוח הדוק. לבסוף, נטען כי היה על בית המשפט להורות על תסקיר משלים במסגרתו תיבחן השמת העורר במעצר בפיקוח אלקטרוני.

6. מנגד, המשיבה סמכה את ידה על החלטת בית המשפט המחוזי. האירוע חמור ומעיד על מסוכנות גבוהה. במיוחד מכיוון שמדובר בעבירות מין בקטינה בתוך המשפחה. שירות המבחן התרשם שהמפקחות המוצעות על ידי העורר לא יעמדו במשימה של הצבת גבולות לעורר, וכך התרשם גם בית המשפט עצמו. מטעמים אלו, אף לא ניתן לקבל את עמדת העורר כי די בפיקוח אלקטרוני על מנת לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו, ואת החשש לשלומה הנפשי של המתלוננת.

דיון והכרעה

7. לאחר עיון בערר ולאחר שמיעת טיעוני הצדדים בדיון שהתקיים לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

8. החלטת בית המשפט המחוזי הינה מנומקת ומתייחסת לשיקולים השונים הרלוונטיים לעניינו של העורר ומאפייניו. בין היתר, ניתנה הדעת למעשים המיוחסים לעורר, להיעדר מחלוקת בעניין תשתית ראייתית לכאורית, לתסקיר המעצר שהוגש בעניינו, לעברו הפלילי ולהתרשמותו מהמפקחת המוצעת.

9. מעבר לכך, המעשים המיוחסים לעורר בכתב האישום מקימים חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(5) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1966. נפסק זה מכבר כי לאור המסוכנות הטבועה בעבירות מין והחשש להישנות המעשים, שחרור הנאשם בעבירת מין לחלופת המעצר הינו חריג ולא הכלל (בש"פ 787/12 מדינת ישראל נ' סלאימה, פסקה 13 (26.1.2012)), בוודאי כאשר מדובר בעבירות מין בתוך המשפחה, אשר גם מקימות חשש אינהרנטי לשיבוש הליכים (בש"פ 590/18 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 11 (25.1.2018); בש"פ 4803/18 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 10 (26.6.2018)). העורר ביקש להפחית מחומרת מעשיו, בצינו כי הפסיקה בדבר החשש האינהרנטי האמור מתייחסת למקרים חמורים, ולכן אינה רלוונטית למקרה זה. טענה זו קשה לקבל. העבירה המיוחסת לעורר, אף שהינה חד-פעמית, חמורה דיה, גם אם אין מדובר בדפוס חוזר.

10. יתרה מכך, גם במאפייניו האישיים של העורר, כפי שעולה מהתסקיר, יש כדי להצביע על מסוכנותו. בניגוד לטענת העורר, רמת הסיכון להישנות המעשים נקבעה נוכח מכלול מאפייניו האישיותיים – בין היתר, אישיותו, מצבו הנפשי, קשיים בגילוי שליטה עצמית – ולא רק בהתבסס על כך שהוא מכחיש את ביצועם. יצוין כי גם עיון בגיליון הרישום הפלילי של העורר, הכולל 13 הרשעות קודמות בעבירות מתחומים שונים, על אף שרובן ישנות, מחזק את המסקנה בדבר רמת המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו.

11. עוד אעיר כי בניגוד לטענת העורר, עצם הפנייתו לשירות המבחן, אין בה כשלעצמה כדי להטות את הכף לטובת שחרורו לחלופה. מעבר לכך שהמלצת שירות המבחן בעניין חלופת מעצר הינה בגדר המלצה בלבד, אין בעצם הפנייה לשירות המבחן כדי ליצור הסתמכות אצל העצור כי ישוחרר לחלופת מעצר (בש"פ 8296/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (10.12.2013)).

12. בנסיבות העניין, אין גם לשעות לבקשת העורר כי ייערך תסקיר משלים בעניינו לבחינת היתכנות מעצרו בפיקוח אלקטרוני. ראשית, לנאשם לא עומדת זכות קנויה לקבלת תסקיר (ראו למשל: בש"פ 8264/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (27.11.2018); בש"פ 2740/18 אזולאי נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (16.4.2018)). שנית, ואולי העיקר, לאחר שנקבע לגבי עצור כי לא ניתן לאיין את מסוכנותו בדרך של שחרור לחלופת מעצר, אין בית המשפט מחויב באופן אוטומטי לבחון השמתו בפיקוח אלקטרוני (בש"פ 5285/15 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 12 (10.8.2015)).

13. אשר על כן, לאור מכלול נסיבות העניין, כמו גם תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של העורר, לא מצאתי כי יש להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי.

הערה נדחה.

ניתנה היום, ה' באדר ב' התשע"ט (12.3.2019).

ש ו פ ט